
OPSCHRIFT

Vergadering van 24 april 2017

Nummer: 2017_MV_00183

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Mieke Bouve: Onthaaloma's

Raadslid(-leden):

Mieke Bouve - sp.a

Bevoegd:

Elke Decruynaere

OMSCHRIJVING VAN DE VRAAG

Toelichting:

Het aantal onthaalouders daalt in Vlaanderen zienderogen.

De voorbije twee jaar kwam er voor elke 2 onthaalouders die ermee ophielden, slechts één nieuwe bij. (bron Nathalie Debast van de Vlaamse Vereniging Steden en Gemeenten)

Sinds het decreet op de kinderopvang van 2014, was het de bedoeling om voldoende, kwaliteitsvolle kinderopvang te realiseren die voor iedereen toegankelijk is. Met als doel om tegen 2020 aan elk kind dat behoefte heeft aan kinderopvang, een plek te kunnen bieden.

Maar dat streefdoel is helaas nog niet in zicht: op dit moment is er slechts voor 52 % van de kinderen opvang.

De nood is in sommige steden zo hoog dat Zorgbedrijf Roeselare nu grootouders gaat inzetten om het tekort op te vangen. (Bedoeling is wel dat men de grootouders een statuut geeft, ondersteuning biedt, opleidingen geeft en selectieprocedures start).

Vraag:

1. Hoe is de situatie in Gent, is er ook zo een grote nood aan kinderopvang volgens de Vlaamse cijfers?
2. Is de schepen voorstander van het primeurmodel van Zorgbedrijf Roeselare en bent u eventueel bereid dit toe te passen in onze stad?

Aangenomen door het gemeenteraad - vragenuurtje in openbare vergadering van 26 april 2017.

ANTWOORD

26 april 2017

Elk jaar brengen we in de commissie Onderwijs het Rapport dekkingsgraad. Het laatste Rapport werd voorgesteld op de Commissie van 9 november 2016:

De dekkingsgraad (dat is het aantal kinderen van 0 tot 3 jaar ten opzichte van het aantal plaatsen in de voorschoolse kinderopvang) van 2016 is 50% voor het grondgebied Gent.

Om te weten of het aanbod aan kinderopvangplaatsen voldoende is om aan de behoefte te voldoen, berekenen we dit op basis van het gemiddeld gebruik van de kinderopvang in Vlaanderen:

- 64 % van de 0-2 jarigen maakt gebruik van formele kinderopvang
- de kind/plaats-ratio 2012: 1 opvangplaats wordt gebruikt door 1,29 kinderen (onderzoeksmateriaal van Kind en Gezin)

Dan zien we dat we voor het grondgebied Gent voor alle 0 tot 3 jarigen een opvangplaats hebben.

We moeten dit cijfer wel relativeren omdat:

- de tewerkstellingsgraad in grotere steden hoger is dan in meer landelijke gebieden;
- werknemers zijn ook steeds langer aan het werk waardoor de opvang door grootouders sterk afneemt;
- het aandeel éénouder-gezinnen beduidend hoger is in een stedelijke omgeving;
- als tewerkstellings- en onderwijscentrum lokt de stedelijke opvang ook ouders aan van buiten Gent, maar die in stad werken of studeren, aan.

- Hoewel er op stadsniveau nagenoeg voor elk kind een opvangplaats is gerealiseerd, zien we per deelgebied-niveau grote verschillen. In 13 deelgebieden^[1] is nog een duidelijk tekort aan plaatsen te merken.

Concluderend: op grondgebied Gent zitten we redelijk goed, mede dankzij de inspanningen van Stad Gent en private initiatieven die voor een grote toename in het aantal plaatsen zorgden (sinds 2006 een stijging van 1290 plaatsen) , zien we op wijkniveau toch nog tekorten. Bijkomende investeringen en subsidies vanuit Vlaanderen zijn dus wel nog nodig.

We zien ook bij onze Dienst Voor Onthaalouders van Stad Gent, als bij de andere Diensten voor Onthaalouders de Vlaamse trend namelijk dat het aantal onthaalouders daalt.

Toch kennen we geen probleem zoals in Roeselare, waar het zorgbedrijf zo'n tekort kent aan onthaalouders dat ze alternatieve pistes exploreren zoals de onthaaloma's.

Zoals prof. Dr. Michel Vandenbroeck van de UGent en expert op het vlak van kinderopvang in een reactie naar aanleiding van de onthaaloma's in Kortrijk stelde, komt deze daling van het aantal onthaalouders er door de pensioneringsgolf van de onthaalouders die in de jaren 80 begonnen. Toen was er een grote stijging in de opvangvraag en steeg het aantal onthaalouders spectaculair. Zij waren voor de staat door het ontbreken van een werknemersstatuut veel goedkoper dan andere opvanginitiatieven.

Deze onthaalouders gaan nu dus op pensioen. Er staan echter vandaag de dag veel minder vrouwen dan toen klaar om als onthaalouder aan de slag te gaan. Dankzij de vrouwenemancipatie studeren meisjes nu langer en zijn ze minder geneigd in deze tewerkstelling te stappen.

Professor Doctor Van den Broeck stelt dat de daling van het aantal onthaalouders zich zal doorzetten. Het enige wat we kunnen proberen is de daling te vertragen.

Hoe kunnen we dat doen?

Door het statuut te verbeteren? Vandenbroeck heeft zijn twijfels of ingrepen in het statuut van onthaalouders de daling zal kunnen keren. In landen waar onthaalouders wel een statuut hebben, bv. Zweden, is de daling ook aan de gang. Een beter statuut zou wel voor de onthaalouders zelf een belangrijk verschil in hun loopbaan kunnen maken.

Door op zoek te gaan naar Onthaaloma's? Het voorbeeld van Roeselare zal ons hierover informatie geven.

Wat we bij onze Stedelijke Dienst Voor Onthaalouders alvast doen is het stimuleren van samenwerkende onthaalouders. En dat is bijna altijd een moeder-dochter. In de praktijk dus een 30-ger en een 50-ger die samenwerken. We merken dat deze combinatie wel werkt en zetten hier verder op in.

Maar ik denk dat we vooral moeten meer middelen investeren in de Kinderopvang om zo het aantal plaatsen voldoende hoog te krijgen. En dat is de taak van Vlaanderen. De noden zijn immers hoog, zowel naar aantal plaatsen, als naar de pedagogische ondersteuning voor de verantwoordelijken en kinderbegeleiders.

Tot slot: Ik begreep dat het zorgbedrijf Roeselare onvoldoende onthaalouders vindt voor hun Dienst Voor Onthaalouders en dat men daarom de oproep naar onthaaloma's en opa's deed. Zij zullen aan dezelfde vergunningsvoorwaarden als andere onthaalouders moeten voldoen. [2]

Ik ben dus wel benieuwd of deze oproep voor meer onthaalouders zal zorgen en stel me nu afwachtend op om dit ook in Gent te lanceren. Ik sta in contact met de Stad Roeselare om het effect van de oproep verder op te volgen.

[1] Deze wijken zijn: Bloemekenswijk, Wondelgem, Brugse Poort, Dampoort, Muide, Elisabeth-Begijnhof, Rabot, Sint-Amandsberg, Ledeborg, Oud-Gentbrugge, Macharius-Heirnis, Moscou en Watersportbaan – Ekkergem.

[2] Ik telefoneerde met de Groen-schepen Filiep Bouckenooghe. De oproep van het zorgbedrijf kwam voor hen ook onverwachts en Groen heeft zijn twijfels of dit effect zal hebben. Je kan de oproep best zien als een noodkreet van het zorgbedrijf naar Kind en Gezin, om na te denken over hoe er meer onthaalouders kunnen gevonden worden en ruimer te kijken naar vergunningsvoorwaarden en statuut voor onthaalouders.
